

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-06718/2022-ERU
Č. j. 06718-13/2022-ERU

V Ostravě dne 17. ledna 2024

USNESENÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve společném správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-06718/2022-ERU, zahájeném dne 8. srpna 2023 z moci úřední podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupků, kterým je

fyzická osoba podnikající [redacted]
se sídlem [redacted]

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2021 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem s obviněným z přestupku, fyzickou osobou podnikající [redacted] se sídlem [redacted] (dále jen „účastník řízení“), R-06718/2022-ERU pro podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 téhož zákona prováděl dne 1. listopadu 2021 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Zahrádka (okres Třebíč), u budovy č. p. 6, prostřednictvím strojního mechanismu zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení se v souladu s ust. § 86 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky

z a s t a v u j e ,

neboť skutek nespáchal účastník řízení.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Na základě vlastních zjištění Energetického regulačního úřadu (dále také jen „Úřad“ nebo „správní orgán“) obsažených v podnětovém spise vedeném pod sp. zn. 06718/2022-ERU, bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 1. listopadu 2021 v obci Zahrádka (okres Třebíč), u budovy č. p. 6, prostřednictvím strojního mechanismu zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90 (dále také „plynárenské zařízení“).

II. Průběh správního řízení

- [2] Správní řízení je zahajováno na základě vlastních zjištění Úřadu obsažených v podnětovém spise vedeném pod sp. zn. 06718/2022-ERU, který byl dne 1. června 2023 předán odboru sankčních řízení, a ve kterém je pokračováno.
- [3] Dne 8. srpna 2023 zahájil Úřad doručením příkazu z téhož dne, č. j. 06718-11/2022-ERU, ve smyslu ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední vedené pod sp. zn. OSR-06718/2022-ERU s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.
- [4] Dne 16. srpna 2023 byl Úřadu doručen odpor účastníka řízení.

III. Popis skutkového stavu

- [5] Zemní práce v souvislosti se stavbou „Oprava odvodnění rybníku Horníček v k.ú. Zahrádka“ (dále jen „stavba“) prováděl účastník řízení na základě Smlouvy o dílo ze dne 31. května 2021 pro objednatele, právnickou osobou [REDACTED] se sídlem [REDACTED] IČO [REDACTED] (dále jen „objednatel“).
- [6] Před vlastním zahájením prací nebylo vydáno stanovisko správce plynárenského zařízení k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území provádění prací, ani nedošlo správcem plynárenského zařízení k přesnému vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu.
- [7] Účastník řízení převzal od objednatele staveniště dne 1. září 2021 zápisem o předání staveniště, ve kterém je uvedeno, že není projektová dokumentace k vytyčení podzemních a nadzemních rozvodů.
- [8] Dne 1. listopadu 2021 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Zahrádka (okres Třebíč), u budovy č. p. 6, k poškození plynárenského zařízení. Podle vyjádření účastníka řízení ze dne 2. března 2023, č. j. 06718-8/2022-ERU, byly zemní práce prováděny bez projektové dokumentace, kdy se jednalo o výměnu stávajícího potrubí. Účastník řízení dále uvedl, že [REDACTED] objednatel si nebyli vědomi, že by v trase výkopu vedlo plynárenské zařízení. Účastník řízení byl správcem plynárenského zařízení nápomocen při opravě poškozeného plynárenského zařízení, které podle jeho požadavků obnažil a očistil.
- [9] Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správcem plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 357 m³ plynu do ovzduší za dobu 10 minut, ale nebyla přerušena dodávka plynu žádnému konečnému zákazníkovi, jak vyplývá z Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDACTED] ze dne 8. listopadu 2021 a z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 1. listopadu 2021.
- [10] Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly správcem plynárenského zařízení uhrazeny objednatelem.
- [11] Účastník řízení po v podaném odporu doložil Úřadu Denní záznam stavby, List č. [REDACTED] ze dne 1. září 2021, ve kterém je uvedeno, že se na staveništi nenacházejí inženýrské sítě, což také objednatel stvrdil svým podpisem.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [12] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [13] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [14] Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
- [15] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.
- [16] Zákon o odpovědnosti za přestupky byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován jednou a to zákonem č. 417/2021 Sb. a zákonem č. 261/2021 Sb., oba s účinností od 1. února 2022. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován desetkrát, a to nejnověji zákonem č. 232/2022 Sb., kdy tato novela nabyla účinnosti 1. července 2023.
- [17] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že ustanovení relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, a též trestnost tohoto jednání z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku, zůstala obsahově totožná. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. podle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

- [18] Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

IV. III. Právní posouzení skutku

- [19] V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, a toto jednání je mu přiřitatelné podle ust. § 22 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [20] Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl. Z vyjádření účastníka řízení vyplývá, že se na základě písemného tvrzení objednatele domníval, že zemní práce vykonává mimo ochranné pásmo plynárenského

zařízení. Byl to tedy objednatel, kdo způsobil nepravdivým ujištěním účastníka řízení ohrožení plynárenského zařízení a toto jednání mu je přičitatelné podle ust. § 20 odst. 1 ve spojení s ust. § 20 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

- [21] Správní orgán dospěl k závěru, že skutek, pro který se vedlo správní řízení, se nepochybně stal a naplňuje skutkovou podstatu přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, nebyl však spáchán účastníkem řízení, protože ten jednal na základě písemného ujištění objednatele a byl tedy v dobré víře, že zemní práce provádí mimo ochranné pásmo plynárenského zařízení a není tedy za způsobený škodlivý následek odpovědný.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

- [22] Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že v daném případě došlo k porušení povinnosti v ochranném pásmu i mimo ně provádět činnosti tak, aby nedošlo k poškození plynárenské soustavy, stanovené ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.
- [23] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135 i ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.
- [24] Správní orgán má za to, že v daném případě byly naplněny rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v předmětném skutku lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenské soustavy, konkrétně tím, že došlo k poškození plynárenského zařízení, k úniku 357 m³ zemního plynu do ovzduší. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Skutek, pro který se vedlo správní řízení, tedy naplnil rovněž znaky materiální stránky předmětného přestupku.

IV. V. Zastavení správního řízení

- [25] Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání přestupku, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytykaného přestupku, a zároveň musí být delikvent za přestupek odpovědný. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytykané jednání účastníka řízení ze dne 1. listopadu 2021 sice naplnilo jak formální, tak i materiální stránku přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, účastník řízení však daný skutek nespáchal. Proto správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-06718/2022-ERU podle ust. § 86 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Poučení

Proti výroku tohoto usnesení lze podat rozklad Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení usnesení, nejpozději však do uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené usnesení připraveno k vyzvednutí. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Prokop M. Plawny, v.r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení

Obdrží: fyzická osoba podnikající 